

ΤΗΛΕΧΗΜΙΚΑ

Υπάρχουσι φαινόμενα χημικῆς ἐπιδράσεως πόρωθεν :

ἦτο ἀνάλαμψις φρυγάνων συγκρινόμενον πρὸς τὴν φλόγα ἢ ὅποια τώρα τὸν ἔκαιε. Δὲν ἔτρωγε, δὲν ἐκοιμάτο. Ἡ ζωὴ ἐνεκρούτο ἐντὸς τοῦ μακρὰν τῆς Ἰναρίμης καὶ πλησίον τῆς ἦναπτε τὸ αἷμά του καὶ ἐφλέγετο ὅλος.

Ἐκεῖνη ἐθεώρει καὶ μετεχειρίζετο τὸν Ροδόλφον ὡς νεανίσκον εὐμορφον ἄλλ' ἀνούσιον, ἄξιον εὐμενείας καὶ συγκαταβάσεως. Ἐνίοτε τὴν ἠνόηλοι ἢ ἐπιμονὴ τοῦ σιωπηλοῦ βλέμματός του. Ἀλλ' ὅπωςδὴποτε, εἶχε καλλίτερα αὐτὸν ἀπὸ τὸν θεῖόν του, τοῦ ὁποῖου αἱ εὐγενεῖς ἀθρόοι τῆς ἐπιείρας καὶ τὴν ἀνυπομόνον. Αἱ λεπταὶ ἐκφράσεις τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ ἦσαν δι' αὐτὴν γλώσσα νέα καὶ ἄγνωστος, ἐδίσταζε δὲ νὰ τὴν ἀναλύσῃ φοβούμενη μὴ ὑποκρύπτῃ τι τὸ δυνάμενον νὰ τὴν προσβάλῃ. Ἀπὸ τὴν βαρωνίδα ἔμαθε τοῦ Ροδόλφου τὰς ἱστορίας μὲ τὴν Ἀνδρομάχην, παρακινήθεισα δὲ καὶ αὐτὴ εἰς ἐξομολογήσεις ἐξεμυστηρέυθη ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἤθελε νὰ τὴν νυμφεύσῃ μὲ τὸν Ὀιδῶν, πρὸς τὸν ὁποῖον οὔτε κλίσιν διόλου εἶχε οὔτε μεγάλην ὑπόληψιν. Ὡς πρὸς τὸν Ροδόλφον, ὑπέθεσε ὅτι τὸν ἐβίαζον νὰ παραιτήσῃ τὴν Ἀνδρομάχην. Εἰς τοῦτο ἀπέδωκε τὴν προφανή ἀθυμίαν του καὶ τὸν ἐσυμπάθησεν ἐκ καρδίας ὡς συμπάσχοντα.

Ἡ Φωτεινὴ προσεκλήθη εἰς τὴν πρεσβείαν διὰ νὰ τὴν ἀκούσῃ ἢ Ἰναρίμη. Συνησθάνθη τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς καλλιτέχνιδος, ἂν καὶ δὲν ἦτο ἰκανὴ νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ ὡς μουσικόν. Δὲν ἠδύνατο διὰ μιᾶς ν' ἀναβῇ εἰς τὰ ὕψη ἐκεῖνα τῆς τέχνης καὶ νὰ παρακολουθήσῃ χωρὶς νὰ ζαλισθῇ τὴν μετατροπὴν τῆς μελωδίας εἰς κύματα καὶ εἰς κεραυνούς, μ' ἀναλάμψεις ἄφρων καὶ ἀνταναλάσεις ἀδαμάντων. Ἐπλησίασε τὴν Φωτεινὴν ζητοῦσα βοήθειαν καὶ ὁδηγίαν.

Ἡ Φωτεινὴ τὴν παρετήρησε μὲ τὸ ἀνηλεὲς βλέμμα τῆς, καὶ ἐμεῖδισε σαρκονικῶς.

— Ἐχετε τὴν ὥραιότητά σας, Mademoiselle. Εὐχαριστηθῆτε μὲ τοῦτο καὶ ἀφήσατε τὴν μουσικὴν δι' ὅσους ἔχουν ψυχὴν νὰ τὴν ἐννοοῦν.

— Καὶ δάκτυλα δυνατὰ καὶ ἐπιμονήν, ἐπρόσθεσε πονηρῶς ἡ Ἰναρίμη.

— ὦ ! Βλέπω ὅτι δὲν εἴσθε κούκλα, καθὼς τὰς ἄλλας. Ἐλᾶτε κανὲν πρῶτ' νὰ μὲ ἰδῆτε καὶ θὰ παίξω ὅσον θέλετε πρὸς χάριν σας.

Ἡ Φωτεινὴ στραφεῖσα ἔκαμε νεῦμα πρὸς τὸν Ροδόλφον, ὁ ὁποῖος τὴν συνώδευσε σκυθρωπὸς εἰς τὴν ἄλλην αἴθουσαν.

Ὁ Κος Τελάχας ἐπανῆλθεν ἐν καιρῷ διὰ τὴν συνεδρίαν τῆς γερμανικῆς σχολῆς καὶ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν νὰ μείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν Σαξωνικὴν πρεσβείαν, ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα του.

[Ἐπεταί συνέχεια] Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

Ἡ διεύθυνσις τῆς « Ἐστίας » λαβοῦσα πολλὰς ἐρωτήσεις πολλαχόθεν, ἀφορώσας εἰς τὸ κινήσαν γενικῶς τὴν περιεργίαν « διλημματικῆς Ἀλίκης Βαρνόντ », ἠρώτησεν ἡμᾶς ἂν τὰ τηλεχημικὰ φαινόμενα δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑπόστασιν τινα, διότι, διὰ τὸ ἠθηθες καὶ ὅλως καινοφανὲς αὐτῶν, γεννᾶται εὐκόλως ὁ ἐνδοιασμὸς μήπως ἔνε ὅλως ἔωλα διανοίας φαντασιοδριβοῦς ἀποκυήματα. Εἰς ταῦτα ἀπαντῶμεν (χωρὶς νὰ θίξωμεν ἢ εἰσέλθωμεν ποσῶς εἰς τὰ ἐν τῷ « διλημματικῇ » ἀναφερόμενα), ὅτι τηλεχημικὰ φαινόμενα ἔχουσιν ὑπόστασιν καὶ ἀπεδείχθησαν πειραματικῶς ἰδίως διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ὀστβάλδ.

Καὶ νῦν μὲν δὲν κατορθοῦται ἀκόμη : τὸ νὰ εὐρίσκηται ὁ σίδηρος ἐν Πειραιεὶ καὶ τὸ ὑδροχλωρικὸν ὀξύ ἐν Ἀθήναις, νὰ διαλύηται δὲ σίδηρος εἰς τὸ ὑδροχλωρικὸν ὀξύ τοῦτο (ὑπερ ἔνε κατ' ἀρχὴν δυσκολώτερον ἢ τὸ ἐν Ἀθήναις σάκχαρον νὰ διαλύηται ἐν τῷ ἐν Πειραιεὶ ὕδατι) ἢ διὰ φωσφόρου εὐρισκόμενον ἐν τῇ πλατεῖᾳ τοῦ Συντάγματος νὰ δηλητηριάζεται κῶν εὐρισκόμενος ἐν τῇ πλατεῖᾳ τῆς Ὀμονοίας, οὔτε γνωρίζομεν ἂν ποτε θὰ κατορθωθῇ τοιοῦτόν τι, ἔχομεν ὅμως ἄλλα φαινόμενα ἐπιβεβαιούντα τὴν ἀρχὴν τῆς πόρρωθεν χημικῆς ἐπίδράσεως καὶ ὄντα ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ σημασίας ἄξια, καθόσον ὁ ἰδίως πειραματισθεὶς ἐπ' αὐτῶν Ὀστβάλδ ὑπεστήριξε πρῶτον θεωρητικῶς τὸ δυνατόν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς κατέκαστα, εἴτα δὲ ἐπεβεβαίωσεν ἐν πρὸς ἐν πειραματικῶς τὰ θεωρήματά του.

Ἀλλ' ἄς ἀναφέρωμὲν τινα τῶν σχετικῶν πειραμάτων :

Ψευδάργυρος ἀμαλγαμωθεὶς δὲν προσβάλλεται ὡς γνωστὸν ὑπὸ ἀραιῶν ὀξέων· ἐὰν ὅμως περιτυλίξωμεν τὸν ψευδάργυρον τοῦτον διὰ σύρματος ἐκ λευκοχρύσου, διαλύεται βαθμηδὸν ὁ ψευδάργυρος ἀναπτυσσόμενον ὑδρογόνου. Ἡ ἰδιόχουσα αὕτη ἐπίδρασις τοῦ λευκοχρύσου λαμβάνει χώραν καὶ ὅταν οὗτος μόνον ἐν μικρῇ τινι σημειῇ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ψευδαργύρου· σημειωτέον πρὸς τοῦτο ὅτι εἰς τὰς διαλύσεις τῶν τελείων (οὐδετέρων) ἁλμάτων δὲν διαλύεται καὶ ὁ διὰ λευκοχρύσου ὀπλισμένος ψευδάργυρος, τῇ προσθήκῃ ὅμως σταγόνων ὀξέος τινὸς ἔρχεται καὶ ἐξακολουθεῖ ἢ διαλύσει.

Κατασκευάζομεν ἐκ Λευκοχρύσου καὶ Ψευδαργύρου τόξον, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἐμβαπτίζομεν εἰς διάλυμα θεϊκοῦ καλίου τοιουτοτρόπως, ὥστε τὸ ρευστὸν τὸ ὁποῖον περιβάλλει ἕκαστον τῶν ἄκρων τούτων νὰ χωρίζηται τοῦ ἄλλου διὰ πορώδους διαχωρίσματος οὐδεμὶν δὲ ἐπίδρασιν παρατηροῦμεν.

Ἄν νῦν χύσωμεν θεϊκὸν ὀξύ εἰς τὸ διαχώρισμα ὅπου εὐρίσκειται ἐμβαπτιζόμενος ὁ ψευδάργυρος πάλιν οὐδεμὶα ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ ψευδαργύρου λαμβάνει χώραν· τὸ ὑδρογόνον ἀναπτύσσεται εἰς τὸν λευκόχρυσον.

Μεταβάλλεται ὅμως ὅλως τὸ πᾶγμα ἂν, ἀντὶ εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ ψευδαργύρου, χύσωμεν σταγόνας θεϊκοῦ ὀξέος εἰς τὸ διαμέρισμα ὅπου ἐμβαπτίζεται ὁ λευκόχρυσος, διότι τότε παρατηροῦμεν ὅτι ὁ ψευδάργυρος διαλύεται ἐπαισθητῶς.

Ἐνταῦθα δὲ ἔχομεν καταφανὲς τηλεχημικὸν φαινόμενον, διότι ἐνῷ κυρίως ἔπρεπεν, ἵνα διαλύσωμεν τὸν ψευδάργυρον, νὰ χύσωμεν τὸ θεικὸν ὀξύ εἰς τὸ διαχωρίσμα ὅπου εὐρίσκεται οὗτος, κατορθώνομεν νὰ διαλύσωμεν αὐτὸν προσθέτοντες τὸ ὀξύ εἰς τὸ διαμέρισμα, ὅπου εὐρίσκεται ἄλλο μέταλλον (ὁ λευκόχρυσος)· τοῦτο ἐν τούτοις δὲν προσβάλλεται, διαλύεται δὲ ὁ ἀλλαχοῦ καὶ σχετικῶς μακρὰν εὐρισκόμενος ψευδάργυρος.

Ἀνάλογα φαινόμενα παρατηροῦμεν καὶ ἐπὶ ἄλλων μετάλλων· καὶ τὰ μᾶλλον δυσπρόσβλητα αὐτῶν δύναται νὰ διαλυθῶσιν εἰς ρευστὰ τὰ ὁποῖα ἄλλως οὐδαμῶς τὰ προσβάλλουσιν, ἀρκεῖ νὰ τὰ συνδέσωμεν μετὰ λευκοχρύσου, καὶ νὰ φέρωμεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τούτου τὸ ρευστὸν εἰς ὃ θέλομεν νὰ τὰ διαλύσωμεν.

Τὸ δυσδιαλυτότατον τῶν μετάλλων, ὁ χρυσός, ὅστις καλεῖται καὶ βασιλεὺς τῶν μετάλλων καὶ διαλύεται κυρίως μόνον εἰς βασιλικὸν ὕδωρ, ἥτοι μῖγμα νιτρικοῦ καὶ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, δύναται νὰ διαλυθῇ εἰς ὑδαρὲς διάλυμα κοινῷ μαγειρικῷ ἄλατος ἐάν συνδέσωμεν αὐτὸν μετὰ λευκοχρύσου, ἀφήσωμεν δὲ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τούτου (τοῦ λευκοχρύσου) χλωρίον (χλωριούχον ὕδωρ).

Ὁ ἀργυρὸς δύναται ὡσαύτως νὰ διαλυθῇ εἰς ἀραιὸν θεικὸν ὀξύ ἐάν τὸν συνδέσωμεν μετὰ τοῦ λευκοχρύσου, προσθέσωμεν δὲ εἰς τὸ θεικὸν ὀξύ εἰς ὃ ἐμβαπτίζεται οὗτος (ὁ λευκόχρυσος) σταγόνας διαλύματος χρωμικοῦ ὀξέος ἢ κρυστάλλους τινὰς διχρωμικοῦ καλίου.

Ἐνοεῖται ὅτι τὰ ἀγενῆ μέταλλα ἔτι εὐκολώτερον δύναται νὰ διαλυθῶσι δι' ἀναλόγου τρόπου.

Ὁ κασίτερος, ὁ ψευδάργυρος, τὸ κάδμιον καὶ τὸ ἀργίλλιον διαλύονται ὡσαύτως, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὁρους, εὐκόλως εἰς τὸ ὑδαρὲς διάλυμα τοῦ μαγειρικοῦ ἄλατος ἢ καὶ τοῦ θεικοῦ καλίου.

Ἐκ τῶν ἄνω καταφαίνεται ὅτι ἔχομεν ἱκανὰ καὶ ἀσφαλῆ παραδείγματα τηλεχημικῶν ἐπιδράσεων. Ὅπως δὲ ποτε ὁμως τὸ ζήτημα ἵνε ἀκόμη νέον καὶ ἔχει ἀνάγκη νὰ συμπληρωθῇ διὰ νέων καὶ εὐρυτέρων παρατηρήσεων· τίς οἶδε δὲ ἂν θὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον, ὅπερ ὀνειρεύονται οἱ τῶσον εὐφάνταστοι ὅσον καὶ πρακτικοὶ Ἀμερικανοί.

Ο. Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΝΥΚΑ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ὁ διευθυντὴς τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς κ. Δαίρπελδ ἐξακολουθεῖ δραστηρίως ἀριστερόθεν τῆς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἀγούσης ἀμαξίτης, μετὰ τῆς Πυκνὸς καὶ τῆς ΜΔ κλιτύος τοῦ Ἀρείου πάγου, τὰς πρὸ μικροῦ ἐπαναληφθείσας ἀνασκαφάς. Ὡς γνωστὸν ἐνταῦθα που ζητεῖ ν' ἀνεύρῃ ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος λειψάνον τι τῆς παλαιᾶς Ἐννεακρούου, τῆς ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν οὕτω σκευασθείσης κρήνης τοῦ ἀρχαίου ἄστεως. Ταύτην οἱ ἀρχαιολογοῦντες ἔθετον μέγχι πρὸ μικροῦ εἰς τὴν τοῦ Ἰλισοῦ κοίτην παρὰ τὸ Ὀλυμπίειον, ὅπου καὶ σήμερον τὸ παλαιὸν τῆς Καλλιρρόης ὄνομα σῶζουσα πηγὴ ἀφθονὸς ῥεεῖ. Ἀλλ' ὁ

κ. Δαίρπελδ ἀπὸ πολλοὺ ἐγένετο εἰσηγητὴς τῆς ιδέας ὅτι ἄτοπος ὀνομάτων σύγχυσις τῆς πλάνης ταύτης κατέστη αἰτία. Τῷ ὄντι μόνον ἡ παρὰ Ουκυδίδη (ἐν Α' βιβλίῳ κεφ. 15) ἀφήγησις ὅτι ἡ παρὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν διασκευασθεῖσα ἐννεακρούος κρήνη πρῶην ἦτο πηγὴ ἀπλή, Καλλιρρόη καλουμένη, παρῄσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαιολογοῦσι διαδεδομένης γνώμης, ἥς ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω· ἀλλὰ πᾶς ἄλλος λόγος πείθει ὅτι τὸ περιώνυμον τῶν Πεισιστρατιδῶν κτίσμα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κεῖται τοσούτον μακρὰν τοῦ κέντρου τοῦ ἀρχαίου ἄστεως καὶ δὴ ἔξω τῶν τειχῶν αὐτοῦ. Ἐν πρώτοις ὑπάρχει ῥητὴ τοῦ περιηγητοῦ Παυσανίου μαρτυρία (ἐν Α' βιβλίῳ κεφ. 14) ὅτι ἡ Ἐννεακρούος, ἡ μόνη τοῦ ἄστεως κρήνη, ἔκειτο ἐγγὺς τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς κατὰ τὴν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἄνοδον ἐν τῷ μεταξὺ που τῆς Πυκνὸς καὶ τοῦ Ἀρείου πάγου χώρῳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατασκευὴ κρήνης ἐν τῇ τοῦ Ἰλισοῦ κοίτῃ, διὰ κρουσῶν παρεχούσης τὸ ὕδωρ ὅπερ ἀμέσως ἐκ τῆς κατασταλαγμάτων τοῦ ἀφανοῦς ποταμίου παρελάμβανε, θὰ ἦτο ἥκιστα τυραννικῆς φιλοδοξίας ἔργον, πολλῶν δὲ ἦσσαν ὠφελείας τινὲς εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ἀνδρὸς ἄστεως πρόξενον. Διότι τοῦτο γνωστότατον εἶνε, ὅτι τὸ μὲν κέντρον τῆς ἀρχαίας πόλεως ἦτο ὑπὸ τὴν βορείαν τῆς Ἀκροπόλεως κλιτὺν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ νῦν οὕτω καλουμένου Θησειοῦ, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀγορὰ καὶ αἱ στοαί, πᾶν δὲ τὸ περὶ τὸ Ὀλυμπίειον τμήμα ἔκειτο ἔξω τοῦ παρὰ τὴν Ἀδριανοῦ πύλην διερχομένου τεύχους τῆς πόλεως. Ἄν δέ ποτε οἱ μεγαλοπρεπεῖς τῶν Ἀθηνῶν τύραννοι ἐσκέφθησαν νὰ μεταχετεύσωσιν ὕδωρ πόσιμον εἰς αὐτάς, βεβαίως ἔφεραν τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἄστεως καὶ ὅ,τι ἐγγύτατα τοῦ κέντρου αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἐλπίον ἀνωτέρω τοῦ νῦν ἀνασκαπτομένου χώρου τῶς ἀγνώστου παλαιῶ ὑδραγωγείου ἐπισφραγίζει τὰς ὁρθὰς ταύτας ὑποθέσεις τοῦ κ. Δαίρπελδ. Τὸ κατασκευάσμα τοῦτο ἀνήκει εἰς παλαιοτάτην προφανῶς ἐποχὴν καὶ εἶνε ἀντάξιον τῆς μεγαλοπραγμοσύνης τῶν ἐνδόξων τυράννων τῶν Ἀθηνῶν. Εἶνε βέβαιον ὅτι τὸ ὕδωρ κατέρχεται δι' αὐτοῦ, ὡς ὁ κ. Δ. ἀπέδειξεν, ἐκ τῆς ἀνωτέρας τοῦ Ἰλισοῦ κοιλάδος καὶ παρὰ τὴν μεσημβρινήν τῆς Ἀκροπόλεως κλιτύν, καὶ σήμερον δὲ ἔτι διὰ τοῦ ἀρχαίου ἀγωγοῦ ῥέον ὑπὲρ τὸ Διονύσου θέατρον προσεγγίζει κατόπιν τὴν ἀμαξίτην, ἐνθα ὁρατὸν εἶνε νῦν παρὰ τὸν ἀνασκαπτόμενον χώρον. Ἀλλὰ τοῦτο ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐνταῦθα που ἀναζητήσιν τῶν λειψάνων τῆς περιωνύμου κρήνης καὶ τὸν χώρον τοῦτον διερευνᾷ νῦν ὁ κ. Δαίρπελδ.

Ἡ σκαφὴ δὲ ἀπεκάλυψεν ἤδη τὴν παλαιὰν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἀγούσαν ὁδόν. Δεξιόθεν τῆς νῦν ἀμαξίτης ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα αὐτῆς ἴχνη, ἅμα δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τὸν τῆς Πυκνὸς βράχον σαφέστατα λειψάνα παλαιᾶς πηγῆς, ἥς τὸ ὑδάτιον ἐκμαστεύομενον ἐντὸς ὑπογείων θαλάμων ὁρατῶν καὶ νῦν καὶ ὑπὸ νόμου ἐισδουσης εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ πορώδους βράχου διωχετέετο εἰς ἀγωγὸν ἐκ πηλίνων σωλήνων κάλλιστα σωζόμενον ἄχρι τοῦδε. Ἀριστερόθεν δὲ τῆς ἀμαξίτης (τῷ ἀνιόντι) ἐκαθαρίσθη πᾶσα ἡ ἀρχαία ὁδός, παρ